

Verksamhetsberättelse för Haparanda Sandskär fågelstation 2023

Med stöd av Haparanda Stad, Länsstyrelsen i Norrbottens län, Studieförbundet, LKAB och privata gåvor har vi genomfört verksamheten vid fågelstationen under 2023. Standardiserad ringmärkning genomfördes från den 22 juli till den 30 september. Stationen stängdes två veckor tidigare än normalt på grund av att ansvarig ringmärkare saknades. Under denna tid har 15 ringmärkare, assistenter och praktikanter deltagit i arbetet. 10 kommer från länet och 10 (67%) var kvinnor. Personalsituationen har denna säsong varit ansträngd då vår stationschef Inger Brännström hastigt avled i augusti. Detta resulterade bland annat i att ansvariga ringmärkare inte har funnits att tillgå. Vi har p.g.a detta endast kunnat ha verksamheten i gång hälften av de planerade veckorna. Det ekonomiska stödet har gjort det möjligt att betala hyra, driftskostnader, vissa reseersättningar samt resorna mellan fastlandet och Haparanda Sandskär.

Den skräddarsydd stugan fortsätter att göra ö-livet enklare för oss. Det är lättare att kunna rekrytera personal och bättre förvaringsutrymmen och boende har definitivt höjt vår standard. Upp till åtta personer kan bo i stugan som är fullt utrustad med fyra sovalkover, komplett köksutrustning och god strömtillförsel från solcell som laddar batterierna. Medel till stugan har anslagits av Naturvårdsverket och uppförandet har genomförts i samarbete mellan Haparanda Stad och Länsstyrelsen i Norrbotten. Norrbottens Ornitologiska Förening hyr stugan under hela året och kontraktet är fortlöpande.

Under 2023 märktes blott 963 fåglar av 57 arter. Detta är långt under individgenomsnittet som ligger på 3 818 fåglar, men har sin förklaring främst i att vi endast kunde genomföra fem av de 10 veckorna som var planerade och ringmärkningen har även begränsats av många dagar med hårda vindar. Den, av älgar, fortsatt nedbetade vegetationen har också stor betydelse för att fångstsiffrorna under senare år varit lägre, än säsongerna 2021 och 2022 visat på att en ökning verkar ske. Lövrika buskar och träd är en avgörande faktor för en miljö där fåglarna ska bygga bo och hitta föda.

Årets vanligaste märkart blev, liksom 2022, bergfink, med totalt 255 fåglar märkta. De flesta (208) märktes redan under juli månad, vilket är en ovanligt tidig topp av arten. På andra plats kom sävsparv, totalt 169 märkta, varav 149 under september månad. Lövsångare tycks fortsätta att minska och hamnar denna säsong trea med blott 81 st ringmärkta. Därefter följde större hackspett, vilka uppvisade ännu ett år av stort inflöde, hela 78 st fångades och därefter kom grönbena (51), ängspiplärka (39) och ärtsångare (32).

Totalt har nu 152 359 fåglar av 149 arter märkts sedan starten 1981. Vi ringmärkte inga nya arter under säsongen men värt att notera är den vackra tajgablåstjärt som fångades i september, en mycket speciell fågel som får var ringmärkares hjärta att ta ett extra skutt. Detta var stationens 6:e blåstjärt. Stationens andra och tredje sandlöpare fångades i juli. Hela 22 år sedan den första ringmärktes på stationen.

År 2006 inledde vi standardiserade häckfågelinventeringar på Haparanda Sandskär. Denna säsong ställdes tyvärr denna in då den planerade helgen bjöd på usla förutsättningar, vädermässigt, för att utföra denna typ av inventeringar.

Årets besök på ett antal öar i Haparanda skärgårds nationalpark för boungemärkning genomfördes den 6 juli av fyra personer. 71 fåglar av 9 arter ringmärktes. Detta var ett betydligt bättre resultat än 2022 då endast 41 fåglar fick ring.

Ringmärkning har under 2023 demonstrerats för 32 personer, både grupper och enskilda besökare.

Året har präglats av flera externa händelser som även kommer att påverka vår verksamhet framgent. Planerna på en stor (140 möllor) vindkraftpark i Haparanda Skärgård (Polargrund) är en fråga vi har arbetat mycket med under året. Även den planerade vindkraftparken i Finland (Halla) kommer att påverka fågelbestånden. Tyvärr är kunskapen om fågelsträcken i Bottenviken på såväl den svenska som den finska sidan i det närmaste obefintlig. Ordentliga sträckstudier för Norrbotten finns endast i Piteå älvmyrning. För att råda bot på detta har vi lagt ner betydande energi på att påverka projektet att genomföra de första grundliga sträckstudierna med för oss godkända och erfarna/skickliga inventerare. Detta har lyckats. Dessutom har vi inom ramen för Esbo-konventionen begärt att få påverka det finska projektets planering. Vi har därför redan nu tagit kontakt med våra finska vänner i dessa frågor.

Problemet med överbetning av älgar, är under diskussion med Naturvårdsverket och en avskjutning kommer eventuellt att ske först under 2024. Under 2023 har nedbetningen av buskage vid våra märkplatser inverkat menligt på fångstsiffrorna.

Teracom's nedläggning av mobilnätet har fått till följd att vi tappat vår internetuppkoppling. Säsongen har präglats av stora problem med, och en hel del arbete för att försöka få en fungerande internetuppkoppling. Ett nytt abonnemang hos Telia har startats och en ny router med förstärkningsantenn har införskaffats. Trots detta har vi inte lyckats få igång vårt internet då Sandskär ligger i utkanten av täckningsområdet för 4G-nätet. Detta har naturligtvis försvårat vårt administrativa arbete, då div. rapporteringar har tvingats ske i efterhand vilket har orsakat ett dubbelarbete. Vi kommer att göra allt vi kan för att denna fråga löst, inte minst ur en säkerhetsaspekt då det är viktigt att vi kan kommunicera med fastlandet under ringmärkningssäsongen. De höga priserna på bränsle och gasol, men även på vissa förbrukningsartiklar har tärt på vår ekonomi.

På Norrbottens Ornitologiska Förenings vägnar ber vi att få framföra ett stort tack till våra sponsorer/verksamhetsbidragsgivare för stödet till Haparanda Sandskär fågelstation. Utan detta stöd hade verksamheterna inte kunnat bedrivas.

En annan och helt grundläggande förutsättning för verksamheten är förstås alla de volontärer som deltar i arbetet. Utan era fantastiska insatser fanns ingen fågelstation – varmt tack till Er alla och – givetvis – varmt välkomna tillbaka under 2024!

